

eller bortstrømning af penge til udlandet. Sådanne bevægelser kan efter omstændighederne have en midlertidig og mere eller mindre spekulativ karakter. Også i tilfælde af bevægelser af denne art vil det være ønskeligt hurtigt og det vil netop kunne ske ved at variere kravene til banksystemets likviditet.

Danske Bankers Fællesrepræsentation har givet udtryk for principielle betænkeligheder ved en sådan adgang til at variere kravene til banksystemets likviditet, men har dog sluttelig ikke villet afvise en sådan bestemmelse, under forudsætning af, at der fastsættes en rimelig højstegrænse, og at forhøjelser kun kan foretages med et rimeligt varsel.

For banksystemet i dets helhed består de egentlige likvide midler alene af mønter og sedler, anfordrings-tilgodehavender hos og checks på Danmarks Nationalbank, tilgodehavender på postgirokonto samt anfordringstilgodehavender hos udenlandske korrespondenter (idet også disse sidste ved salg til nationalbanken umiddelbart kan forvandles til danske betalingsmidler). Strengt taget måtte det derfor være summen af disse poster, der skulle lægges til grund ved udformning af regler om banksystemets likviditet. Imidlertid er forholdet det, at de mindre banker i vidt omfang anbringer deres overskydende kassebeholdning som indskud i større banker, navnlig de københavnske hovedbanker. Da man ikke har ønsket at gribe forstyrrende ind i hele denne organisationsform, har man fundet det forsvarligt i beholdningen af straks likvide midler også at medregne anfordringstilgodehavender i andre indenlandske banker end Danmarks Nationalbank, når man samtidig pålægger de modtagende banker, altså navnlig de københavnske hovedbanker, at holde en vis del af disse indskud som en ekstra reserve ud over deres egen lovpligtige beholdning af de nævnte særlige aktiver, jfr. nedenfor.

Det forslag, der er opnået enighed om, går herfter ud på, at den i stk. 3 nævnte beholdning af straks likvide midler fastsættes til 2 pct. af de samlede gældsforpligtelser, at handelsministeren efter afgiven indstilling fra Danmarks Nationalbank og efter forhandling med Danske Bankers Fællesrepræsentation skal kunne variere denne procentsats mellem 2 og 10, dog at forhøjelser højst skal kunne ske med 1 point pr. kalendermåned og med mindst 1 måneds varsel, samt at den ekstra beholdning, der nævnes i stk. 3, 2. punktum, nemlig 15 pct. af indskuddene fra andre banker, skal variere i takt hermed. I sidstnævnte henseende går forslaget nærmere ud på, at for hvert point den gældende procentsats for den særlige beholdning — som udgangspunkt

altså 2 pct. — ændres, forhøjes henholdsvis nedsættes procentsatsen for den ekstra beholdning med 5. Er satsen — som ved forslaget fremsættelse — 2, skal der således som ekstra beholdning holdes 15 pct. af indskuddene fra andre banker. Forhøjes de 2 pct. til 3 pct. bliver ekstrabeholdningen $15 + 5 = 20$ pct. o. s. v.

Regeringen har ment det rigtigt, at bestemmelse om ændring i procentsatsen for beholdningen af de i paragraffens stk. 3 nævnte særlige aktiver træffes af handelsministeren efter indstilling fra Danmarks Nationalbank, afgivet på dennes eget initiativ eller efter anmodning fra ministeren. Det er endvidere fundet rigtigt udtrykkeligt at nævne, at ministeren før sin afgørelse ved forhandling med Danske Bankers Fællesrepræsentation skal orientere sig om de private bankers synspunkter.

Til nærmere belysning af de krav, der efter de foran omhandlede bestemmelser stilles eller i givet fald kan stilles til størrelsen af bankernes likvide beholdninger, kan det oplyses, at bankernes beholdninger af de i forslaget § 11, stk. 3, nævnte midler pr. ultimo september 1954 androg ialt 860 mill. kr., og at de samlede anfordringsindskud fra andre banker pr. samme tidspunkt beløb sig til 268 mill. kr. Endelig beløb de samlede gældsforpligtelser sig til ca. 7 950 mill. kr.

Den beholdning af straks likvide midler, der må betegnes som et mindstekrav (2 pct. af gældsforpligtelserne + 15 pct. af anfordringsindskud fra andre banker) ville pr. ultimo september 1954 svare til et beløb på ca. 200 mill. kr. I praksis vil bankerens samlede kassebeholdninger dog næppe gå væsentlig ned under den beholdning, bankerne faktisk har for tiden, jfr. foran, idet en samlet kassebeholdning af mindst denne størrelsesorden regnes at ville være nødvendig for at kunne opretholde den nødvendige rytme i pengeomsætningen.

Sluttelig henleder man opmærksomheden på, at udtrykket „netto-anfordringstilgodehavender“ i paragraffens stk. 1 er foreslået ændret til „anfordringstilgodehavender“. Ændringen indebærer ikke nogen reel svækkelse af likviditetskravet.

ad 9) (lovens § 12): De i denne paragraf foreslåede ændringer er i alt væsentligt af præciserende og ajourførende karakter.

I l., 4. og 5. stk. foreslås det præciseret, at det er bankens egenkapital ved årets begyndelse, der skal danne grundlag for beregningen af et engagements lovlige størrelse.

Det findes naturligt, at der ved at slette ordet „endeligt“ i stk. 1, sidste punktum, åbnes adgang til at få spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et koncernforhold, prøvet for domstolene, jfr. herved